

Vergaderjaar 2011–2012

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 1306

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 december 2011

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij 22 fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC).

- Fiche 01: Verordening Gezondheid voor groei 2014–2020 (Kamerstuk 22 112, nr. 1294)
- Fiche 02: Mededeling dubbele belasting (Kamerstuk 22 112, nr. 1295)
- Fiche 03: Aanpassing rente-royaltyrichtlijn (Kamerstuk 22 112, nr. 1296)
- Fiche 04: Mededeling totaalaanpak van migratie en mobiliteit (Kamerstuk 22 112, nr. 1297)
- Fiche 05: Verordening kredietbeoordelaars (Kamerstuk 22 112, nr. 1298)
- Fiche 06: Mededeling actieplan tegen het toenemend gevaar van antimicrobiële Resistentie (Kamerstuk 22 112, nr. 1299)
- Fiche 07: Verordeningen Asiel- en Migratiefonds en Intern Veiligheidsfonds (2014–2020) (Kamerstuk 22 112, nr. 1300)
- Fiche 08: Verordening Rechten en Burgerschap Programma (Kamerstuk 22 112, nr. 1301)
- Fiche 09: Verordening Programma Justitie voor de periode 2014–2020 (Kamerstuk 22 112, nr. 1302)
- Fiche 10: Verordening beheerplan haring ten westen van Schotland (Kamerstuk 22 112, nr. 1303)
- Fiche 11: Stroomlijningspakket richtlijnen voor producten (Kamerstuk 22 112, nr. 1304)
- Fiche 12: Verordening en richtlijn op het terrein van accountancy (Kamerstuk 22 112, nr. 1305)
- Fiche 13: Mededeling ontwikkeling maritieme strategie voor de Atlantische Oceaan
- Fiche 14: Verordening EU ondersteuning van ontmanteling van nucleaire installaties in Bulgarije, Litouwen en Slowakije (Kamerstuk 22 112, nr. 1307)
- Fiche 15: Mededeling «stress tests» van kerncentrales in de Europese Unie (Kamerstuk 22 112, nr. 1308)

- Fiche 16: Verordening verbod op ontvinnen van haaien (Kamerstuk 22 112, nr. 1309)
- Fiche 17: Mededeling en verordeningen Horizon 2020 – kaderprogramma voor onderzoek en innovatie (Kamerstuk 22 112, nr. 1310)
- Fiche 18: Verordeningen aanpassing bezoldiging en pensioenbijdrage personeel van de EU (Kamerstuk 22 112, nr. 1311)
- Fiche 19: Mededeling aardobservatie «Global Monitoring for Environment and Security (GMES)» (Kamerstuk 22 112, nr. 1312)
- Fiche 20: Financieringsvoorstel Europees Ontwikkelingsfonds (2014–2020) (Kamerstuk 22 112, nr. 1313)
- Fiche 21: Verordening Creatief Europa (Kamerstuk 22 112, nr. 1314)
- Fiche 22: Mededeling inzake versterkte solidariteit binnen de EU op het gebied van asiel (Kamerstuk 22 112, nr. 1315)

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
H. P. M. Knapen

Fiche: Mededeling ontwikkeling maritieme strategie voor de Atlantische Oceaan

1. Algemene gegevens

Titel voorstel: Mededeling Ontwikkeling Maritieme Strategie voor de Atlantische Oceaan

Datum Commissiedocument: 21 november 2011

Nr. Commissiedocument: COM(2011) 782

Pre-lex: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0782:FIN:NL:PDF>

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: Niet opgesteld.

Behandelingstraject Raad: Tot op heden is nog niet bekend welke Raad deze mededeling zal behandelen.

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie Infrastructuur en Milieu

2. Essentie voorstel

In oktober 2007 heeft de Commissie haar Mededeling inzake een geïntegreerd maritiem beleid voor de EU (het zgn. «Blauwboek») uitgebracht, als kader voor een omvangrijk actieprogramma gericht op onder meer een meer geïntegreerde aanpak van maritieme aangelegenheden binnen de EU en de afzonderlijke lidstaten.

Het onderhavige voorstel richt zich op een in 2012 te ontwikkelen strategisch kader voor de geïntegreerde aanpak van maritieme aangelegenheden op het regionale niveau van de Atlantische oceaan en daarbij in te zetten instrumenten, waaronder die voor structuurfondsen waarbij de streefdoelen en doelstellingen van Europa 2020 zullen worden vertaald in kernactiviteiten met bijzondere aandacht voor gebieden als energie en milieu. Alle maatregelen zullen worden gefinancierd uit bestaande programma's en zullen geen extra gevolgen voor de EU-begroting hebben.

De uitdagingen en kansen voor het gebied van de Atlantische Oceaan worden in vijf thema's ondergebracht: uitvoering van de ecosysteemaanpak (o.a. kaderrichtlijn mariene strategie), vermindering van de CO₂ voetafdruk, duurzame exploitatie van natuurlijke hulpbronnen (o.a. herziening gemeenschappelijk visserijbeleid), dreigingen en noodsituaties en verantwoorde economische groei. Samen zullen zij bijdragen tot het hoofddoel, namelijk een duurzame werkgelegenheid en groei creëren. De voorgestelde aanpak is er grotendeels op gericht de gemeenschappen aan de Atlantische kust te helpen het hoofd te bieden aan nieuwe economische realiteiten. In grote lijnen zal de strategie betrekking hebben op de kusten, de territoriale wateren van de vijf EU-lidstaten met een Atlantische kustlijn – Frankrijk, Ierland, Portugal, Spanje en het Verenigd Koninkrijk. Ook wordt gestreefd naar overeenkomsten met andere EU-staten die deze ruimte gebruiken, en met internationale partners met aangrenzende wateren. Tevens schrijft de Commissie dat de medeverantwoordelijkheid van de EU voor het beheer van de wereldoceanen wordt erkend.

De Atlantische strategie zal niet functioneren met alleen maatregelen van de EU-instellingen. Engagement van de lidstaten, regio's, plaatselijke overheden, de particuliere sector en denktanks is een belangrijke pijler onder de te ontwikkelen strategie. Het doel van de Commissie is een actieplan voor de strategie vaststellen tegen eind 2013, waarbij specifieke projecten en maatregelen worden aangegeven waarvoor steun wordt aanbevolen. Daarbij wordt gedacht aan gerichte maatregelen in het kader van bestaande overeenkomsten en structuren zoals het OSPAR-Verdrag, regionale visserijorganisaties en de Internationale Maritieme Organisatie; en een strategische combinatie van financierings- en wetgevingsinstrumenten van de EU om de doelstellingen voor het Atlantische gebied te verwezenlijken. Als eerste stap zal een forum voor het Atlantische gebied worden opgericht om lidstaten, het Parlement, regionale autoriteiten, het maatschappelijk middenveld en vertegenwoordigers van bestaande en nieuwe industrieën de mogelijkheid te bieden hun bijdrage te leveren.

3. Kondigt de Commissie maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen, de gevolgen in op het gebied van regeldruk en administratieve lasten?

De Commissie stelt geen concrete wet- of regelgeving voor. De acties betreffen beleidsgebieden waarvoor de EU een bevoegdheid heeft (zoals cohesiebeleid, de strategie voor duurzame ontwikkeling, milieubeleid, het geïntegreerd maritiem beleid en de interne markt) en zijn niet buiten proportioneel. Wel wil de Commissie «erkenning voor de medeverantwoordelijkheid van de EU voor het beheer van de werelddoceanen». In de ogen van Nederland dient de rol van de EU zich te beperken tot de bevoegdheden die in de Verdragen zijn toegekend, zoals het voeren van een gemeenschappelijk visserijbeleid. Aan het voorstel zijn geen financiële gevolgen voor Nederland verbonden. In zoverre er een oordeel over de bevoegdheid, subsidiariteit en proportionaliteit kan worden gegeven, is het oordeel positief.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Naar de Nederlandse opvatting kan deze mededeling bijdragen aan verbetering van zaken die in het Atlantische Zeegebied tot nu toe onvoldoende van de grond komen, waaronder economische doelstellingen en de verbetering van de bescherming van het mariene milieu en instandhouding en beheer van levende rijkdommen, voor zover dit niet al plaatsvindt via een gerichte implementatie van de Kaderrichtlijn mariene strategie en in OSPAR verband. De Atlantische strategie is vooral een samenwerking van regionale partijen, met lidstaten en de Commissie. Het is echter ook de verantwoordelijkheid van de Commissie zelf om er op toe te zien dat het EU beleid coherent is, bijvoorbeeld door het afstemmen van het Gemeenschappelijk Visserij Beleid op de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Mariene Strategie. Het kabinet is verder van mening dat de verduurzaming van de visserij op de Atlantische oceaan dient te geschieden via het Gemeenschappelijk Visserijbeleid en dat bij het opstellen van eventuele strategieën voor deze regio, ook andere belanghebbende lidstaten en derde landen worden betrokken. Nederland volgt kritisch de intenties van Commissie om beleid te voeren op het beheer van de werelddoceanen. Zo wil de Commissie «erkenning voor de medeverantwoordelijkheid van de EU voor het beheer van de werelddoceanen». In de ogen van Nederland dient de rol van de EU zich te beperken tot de bevoegdheden die in de Verdragen zijn toegekend, zoals het voeren van een gemeenschappelijk visserijbeleid.

In de mededeling ontbreekt aandacht voor de cultuur-historische aspecten en de bescherming daarvan, die opgenomen horen te zijn in een integraal maritiem beleid, inclusief de dreiging van beschadiging of roof van cultureel erfgoed onder water. Dit is ook van belang i.v.m. aanwezige historische Nederlandse schepen/wrakken in dit gebied, een aandachtspunt voor Nederland, maar zeker ook de direct betrokken landen bij deze mededeling, die allen het Verdrag van Malta hebben geïmplementeerd [Spanje oktober 2011] en waarvan twee het UNESCO verdrag voor de bescherming van cultureel erfgoed onder water (UNESCO 2001) [Spanje, Portugal]. Ook zijn bepalingen van het Internationaal Zeerecht (UNCLOS) relevant. Hierin staat dat het onderwatererfgoed op volle zee beschermd dient te worden (artikel 149) en partijstaten hiertoe dienen samen te werken (artikel 303). Tot slot is het kabinet van mening dat opstellen of hebben van een regionale strategie, in het Nederlandse geval voor de Noordzee, geen verplichting kan zijn voor de lidstaten.